

vaimupuu

oktoober ja november 2014

Nr 23-24/15 (2014)

Sündmus:
Türlpeeti erilist inimeste
laulupidu
Lk 8-9

Sündmus:
Jalgpalliturniir Türil
Lk 6-7

Sündmus:
Erivajadustega
inimeste laager Hiiumaal
tõi kokku 150 osalejat
Lk 13-15

Koostöö:
Koostööprojekt Tallinna
Ülikooliga: kohvik-galerii
Tallinnas
Lk 10

Tarkuseterad:
Kuidas arusaadavalt
rääkida ja seltskonnas
suhela
Lk 16-17

Meie külaline:
Liis Haab
Lk 18

Kööginurk
Lk 19-20

Kaanelugu Lk 2:

**LAINE JA
LAURI JUGANSON**

SISUKORD

- 1 JUHTKIRI:
Janek Muru
- 2-5 MEIE INIMESED:
Laine ja Lauri Juganson
- 6-7 SÜNDMUS:
Jalgpalliturniir Türil
- 8-9 SÜNDMUS:
Türil peeti erilist inimeste laulupidu
- 10 KOOSTÖÖ:
Koostööprojekt Tallinna Ülikooliga: kohvik-galerii Tallinnas
- 11-12 EESTI ELU:
Puudega inimesi puudutavad olulised seadusemuudatused ja algatused 2015
- 13-15 SÜNDMUS:
Erivajadustega inimeste laager Hiiumaal tõi kokku 150 osalejat
- 16-17 TARKUSETERAD:
Kuidas arusaadavalt rääkida ja seltskonnas suhelda
- 18 MEIE KÜLALINE:
Liis Haab
- 19-20 KÖÖGINURK:
Tõeliselt sametine kõrvitsapüreesupp

TOIMETUS

JANEK MURU

Peatoimetaja

janek@vaimupuu.ee

KERTTU RAKKE

Keeletoimetaja

kertturakke@yahoo.com

MARGUS ENNO

Tegevtoimetaja

margus@antenna.ee

MERIKE TALIARU

Haldus/arendus

merike.taliaru@gmail.com

KRISTEL KRIIS

Kööginurga toimetaja

KATRIN JÕGISAAR

Keeletoimetaja

Katrin@Bioneer.ee

KALEV LILLEORG

Fotograaf

Toimetuse üldinfo:

Gsm: +(372) 5563 4449

toimetus@vaimupuu.ee

www.vaimupuu.ee

MTÜ Vaimupuu

Muhu 9-64

13912 Tallinn

EE272200221053671605

Swedbank, MTÜ Vaimupuu

Makett ja kujundus:

Janek Muru

Trükk: AS Ferdida

Paber: G-Print (kaaned: G-Print 250g/m² ja sisu G-Print 150g/m²)

kaastööd: Tiina Azojan,
Kadri Lehenurm, Juta Ülemaantee,
Toivo Nüüberg, Kristel Kriis
ja Liis Haab

PAPYRUS

DSV

HASARTMÄNGUMAKSU
NOUKOGU

Sissejuhatuseks vabandan, et meie ajakiri pole juba mitu kuud ilmunud. Vahetasin elukohta, mis osutus parajaks katsumuseks. Loodan, et edaspidi saame oma probleemidest üle ning ajakiri Vaimupuu ilmub taas igakuiselt.

Tänavu 8.-10. juulil toimus Hiiumaal Kõpu külas kümnes üle-eestiline erivajadustega inimeste õppelaager. Korraldajaks oli MTÜ Kõrgessaare Puuetega Noorte Klubi Vikerkäär.

Osalejaid saabus peaaegu igast Eestimaa nurgast: Võrumaalt, Põlvamaalt, Tartumaaalt, Pärnumaalt, Saaremaalt, Raplamaalt, Harjumaalt, Haapsalust ja loomulikult ka Hiiumaalt.

Laagrielu nautima ja teistega suhtlema tulid ca 150 inimest. Vaimupuu toimetust esindasime meie Margusega. Tahan tänada vahtrakaid, kes meid oma tiiva alla võtsid.

Meie missiooniks laagris oli tutvustada pildistamist ja kutsuda osalejaid pildistama. Margus rääkis inimestele fotograafiast. Tema nõu võeti kohe kuulda.

Suured tänud korraldajatele. Tegemist oli vahva ja meeldejääva laagriga.

Selle numbri meie inimesed on Laine ja Lauri, kes hiljuti abiellusid. Laine ja Lauri suhe on lugu teineteise leidmisest, usaldusest, armastusest ja perekasvamisest. Ei saa mainimata jätta, et see lugu räägib ka üheskoos tegutsemisest, sest EIT Tugiliisu juhataja Agne Raudmees aitas paaril pulmi korraldada. Vaimupuu soovib Lainele ja Laurile pikki ja õnnelikke ühiseid aastaid.

Augustikuu 14. päev oli oodatud paljudele AS Hoolekandeteenuste klientidele. Nimelt toimus Türil järje-

Janek Muru

kordne jalgpalliturniir. Ju arvestas sellega ka ilmataat, kes vaatamata vihma lubavale ilmatega, ootas kannatlikult turniiri lõpuni, ning alles siis päästis taeva-luugid valla.

Kernu hooldekodust alguse saanud erivajadustega inimeste laulupeost on saanud traditsioon. Sündmus on Eestis ainulaadne, sest kuskil mujal sarnast üritust ei korraldata. Sedakorda oli teatepulk Türi Kodu käes. Tulemus oli väga positiivne.

Jõuluaeg on juba ukse ees. Loodan, et pühad toovad inimeste nägudele rohkem naeratusi.

Ja veel, kallid lugejad, ärge unustage, et ka Vaimupuu jõulunumber ilmub paberkandjal.

KALLIS LUGEJA!

Kui Sul on ettepanekuid, millest või kellest meie ajakiri edaspidi kirjutama peaks, anna meile teada! Väga oodatud on ka ajakirjanduslikud ja kunstilised kaastööd. 2014. aastal ilmub ajakiri Vaimupuu seitse korda. Ajakirja ilmumist toetab Hasartmängumaksu Nõukogu.

Toeta Vaimupuu ajakirja annetades: EE272200221053671605
Swedbank MTÜ Vaimupuu. MTÜ Vaimupuu on riikliku
tulumaksusoodustusega sihtasutuste nimekirjas.

Toimetuse telefon: 55634449

Toimetuse e-posti aadress: toimetus@vaimupuu.ee

Vaimupuu veeb: www.vaimupuu.ee

LAINE JA LAURI UUS ALGUS

TEKST: Janek Muru, Vaimupuu peatoimetaja
FOTOD: Janek Muru

Kohtusin EIT Tugiliisus Lauri ja Lainega, kes vaatavad optimistlikult tulevikku. Hiljuti abiellunud paar on loomas ühist kodu. Lauri Juganson on erialalt mööblirestauraator ning Laine töötab nõudepesijana.

Laine oli nõus Vaimupuule rääkima oma karmist lapsepõlvest ja keerulistest suhetest perega, mis jätsid templi tema mällu igaveseks. Võttis kaua aega, enne kui Laine suutis taas ennast leida, ja hakkas uuesti inimesi usaldama.

PROBLEEMID TERVISEGA JA KARM LAPSEPÕLV

Kui Laine sündis, leidsid arstid tal ridamisi terviseprobleeme: näiteks ei suutnud ta korralikult süüa. Avastati, et lapsel on haiged nii süda kui maks, ja töötab ainult üks neer.

Arstid tegid kvartslambi abil teraapiat ning süstisid ravimeid, et Laine tervis muutuks paremaks. Hiljem avastati tüdrukul probleemid nägemisega, märku andsid epilepsia ja vaimupuue. Lainel olid algul ka kõnehäired.

Laine meenutab, et lapsepõlv oli raske ja seotud kohutavate mälestustega. Tüdruku vanemad olid alkohoolikud ja kasuisa oli narkomaan. Nii vanemad kui ka poolvend olid vägivaldsed, Lainet kasutati ära.

„Üks võõras inimene korjas mu tänavalt üles, kuid ka tema osutus vägivaldseks. Lõpuks sattusin kriisikodusse,“ meenutab Laine.

Lapsena oli Laine kahes lastekodus, seejärel sattus tüdruk internaati ja sealt noortekodusse. Noortekodust leidis ema Laine üles.

Laine emalt ja kasuisalt olid vägivaldsuse ja alkoholismi tõttu varem kohtu poolt vanemlikud õigused ära võetud.

Laine ja Lauri pulmapäeval

Kasuisa ahistas Lainet, kui tüdruk veel laps oli. Hiljem ilmus mees uuesti välja sooviga, et naine ja kasutütar andestaksid. Laine pole sellest ajast vanematega eriti suhelnud, ega suuda lapsepõlves juhtunut neile andestada.

Emaga on Laine mõned korrad siiski kokku saanud, kuna Laine soovib taastada suhet oma pojaga.

USALDAMATUS INIMESTE JA MAAILMA VASTU

Lainel on meenutada nii mõndagi, mis käib kaasas kogu elu. Esimene mees tuli Laine ellu, kui ta oli vaid 15 aastat vana.

Ühel päeval tuli poolvend koos oma sõpradega neile külla. „Mu poolvend tutvustas mind oma sõbrale. Ma hakkasin talle kohe meeldima,“ räägib Laine.

Järgmisel päeval polnud poolvenda kodus. Poolvenna sõbrad tulid sellegipoolest külla. Sama sõber lõi teismelisele tüdrukule külge, kuid ei saanud oma tunnete vastust, ning olukord lõppes taaskord vägivallega.

Samal päeval, pärast vägivaltatsemist ja alkoholi pruukimist läks noormees linna, ning sooritas seal mõrva, millest kirjutati isegi lehtedes. Noormees mõisteti süüdi ja ta pandi vangi.

Kui Laine kooli läks, hakkas tal kõht valutama. Ema viis tütre arsti juurde, kes tegi ultraheli, kuid see ei näidanud midagi.

„Kui ma teisel korral kliinikusse läksin, siis arst ütles, et neiukene, te olete rase,“ meenutab Laine.

Hiljem kirjutas lapse isa korduvalt. Poolvend andis kirjad Lainele, et ta neid loeks. Laine palus kirjad ära visata, kuid üksi olles mõtles ringi. Kirjades paluti andeks.

„Siis ma kirjutasin, et sul on hea öelda, anna andeks. Mina olin 15, ma ei teadnud, mis on armastus, ja ei tahtnud, aga sa ikka jõuga,“ rääkis Laine.

MAAILMAS PETTUNUNA EIT TUGILIISUSSE

Karmid katsumused läbi elanud, kogu maailmas pettunud Laine sattus politsei suunamisel EIT Tugiliisusse, mis asus tollal Tatari tänaval.

Laine elas kriisikodus, kuni vabanes koht Tuulemaa Kodus, ja ta sai sinna elama minna. Ta käis sellegipoolest EIT Tugiliisus edasi, saades sealt palju abi.

Laine meenutab, et esimest korda EIT Tugiliisusse sattudes kartis ta kõiki inimesi, ega suutnud suhelda. Tasapisi hakkas Laine teiste klientide ja tegevusjuhendajatega suhtlema.

Laine on teenusel alates 2009. aastast ehk siis juba 5 aastat. Tema tegevusjuhendaja on Arvo Raudmees.

Laine sõnul on EIT Tugiliisu teenus tema elus väga oluline: ta ei oleks ise teadnud, mida teha. Elu oleks olnud põrgu, ja naine oleks lõpetanud hooldekodus.

KOHTUMINE LAURIGA

Laine kohtus Lauriga kolme aasta eest EIT Tugiliisus. Esialgu oli ta kinnine, ega usaldanud kedagi.

Laurile Laine meeldis. Ta kutsus naise endaga kaasa jalutama. Jalutati Lauri lapsepõlve maadele ja aeti juttu. Et saaks olla kahekesi ning keegi ei segaks, jäeti isegi telefonid koju.

Lauri ütles, et Laine meeldib talle. Lauri, kui avameelne poiss, küsis Lainelt otse, et kas ta soovib endale tõelist peret luua.

Alguses oli naise vastus eitav, sest Laine soovis üksi elada. Lauri ütles, et üksi elamine on palju raskem, ja see pani Laine mõtlema.

Teel koju, juba rongis olles, ütles Laine „jah“, ning esimene usaldus oligi tekkinud.

Oma suhtlemist hoidsid Lauri ja Laine pikalt saladuses, kuid 2013. aasta 10. mail kihluti.

Kui Laine rääkis oma tunnetest esimest korda EIT Tugiliisu juhataja Agne Raudmehele, oli Agnel selle üle väga hea meel. Laine meenutab õhinal, et Agne Raudmees lubas kuuldu peale aasta pärast pulmad korraldada.

Lauri sõnul on Laine aastatega muutunud: ta on hakanud inimesi usaldama, tema palgeile on tekkinud naeratus.

Alguses ei tahtnud Laine tööle minna, kuid Lauri aitas teda. Laine iseloom muutus paremaks, ta hakkas rohkem suhtlema, interneti abil tööd otsima, ja leidiski lõpuks esimese sobiva töö Veski kõrtsis.

LAURI ELU OLI LEEBEM

Lauri elusaatus on olnud Laine omast leebem, kuid ka tema lapsepõlv oli keeruline.

Lauril on sünnitrauma: ta aju sai sünnituse ajal veidi kahjustada, nii ei jõua Lauri alati kõiges teiste inimestega kaasas käia.

Lauri on kuldsete kätega maamees, taluperes kasvanud, ja teeb kõiki töid, kuid talle jõukohases tempos. Alguses oligi Lauril mure, et kas ta saab elus iseseisvalt hakkama.

Lauri õppis Astangu ja Tondi koolides. Õppides omandas ta puidutöö ja mööbli restaureerimise eriala.

Lauri tädist Kadrist oli palju abi: ta nõustas ja abistas noormeest nii rahaasjades kui majandamises. Lauri elas vanaema ja vanaisa juures 28 aastat.

Lauri vanemad suhtusid Lainesse tagasihoidlikult. Kui suhe edasi arenes, kohtus Laine Lauri vanematega. Vanemad mõistsid, et noormehel on sõbranna, kuid kohe nad seda välja ei rääkinud.

Kibe! Kibe! Kibe!

Lauri meenutab aega, kui ta oli 19-20-aastane. Kord nägi ta unes, et abiellub Õnnepalees, kuid ta ei näinud kellegagi. Pärast unenägu hakkas noormees pereloomisele mõtlema.

PULMAD SAID TEOKS ÜHESKOOS

Koostöös teiste tegevusjuhendajatega korraldas Agne Raudmees 3. juunil Maleva tänava EIT Tugiliisu Lainele ja Laurile pulmad.

„Ütlesin Agnele, et ta tahaksin valget kleiti, pulmaautoks limusiini, ja selle kõik me ka saime. Eve teadis, et soovin pulma esinema Erich Kriegerit. See tegi mind väga õnnelikuks,“ meenutab Laine.

Lauri tänab kõiki toetajaid tasuta pidulike pulmariiete eest. Ülikond jäigi Laurile kingituseks. Juuksuriks oli Agne tuttav salongist Kamibi.

UNISTUSED JA SOOVID

Laine suur soov on taastada suhted oma pojaga, kes on nüüd juba 17 aastat vana.

Poega on Laine näinud vaid korra, sedagi vilksamisi kohtumajas. Suheldud on Facebooki vahendusel, kuna poeg on vanaema täieliku kontrolli all.

Laine ema on asjad korraldanud nii, et poeg oma emaga ei suhtleks, ega kohtuks. Facebookis on Lainet solvatud.

Kui Laine abiellus, siis saadeti ka pojale Facebooki kaudu pulmakutse. Vastus sõnastati ääretult ebaviisakalt ja julmalt koos äraütlemisega. Tundub, nagu oleks Laine ema poja asemel need laused kirjutanud.

Oma abiellumisest Laine emale ei teatanud. Juhul, kui ema ka peaks lugema Vaimupuu ajakirja, siis ei saa ema enam Laine ellu sekkuda.

Laine soovib väga oma poega tagasi saada, kui poeg saab täisealiseks. Ta loodab, et saab EIT Tugiliisu abiga korraldada pojaga kohtumise, et tekiks suhtlemine ja usaldus.

Lauri lisab, et poisile meeldib samuti puutöö, ta saaks noormeest õpetada, teda vanaema mõju alt ära tuua.

Just hiljuti sai Laine kohtult hea uudise. Kohus tahtis algselt naise ema poisile eestkostjaks määrata. Kui oli paar päeva möödunud, tuli Lainele koju teade, kus vabandati, et kohus ei saa pojale eestkostjat määrata, kuna vanemlikke õigusi ei ole ära võetud. Lainel on praegu emaõigused alles.

Lauri ja Laine soovivad elada omaette kodus. Nende meelest peaks riik puudega inimestele rohkem vastu tulema.

Puudega inimesed on ju ka inimesed ja kui nad loovad pere ning saavad üheskoos hakkama, tuleks sellega arvestada. Sellest peab aru saama, et paljud puudega inimesed tahavad tööd teha, et head elu tunda.

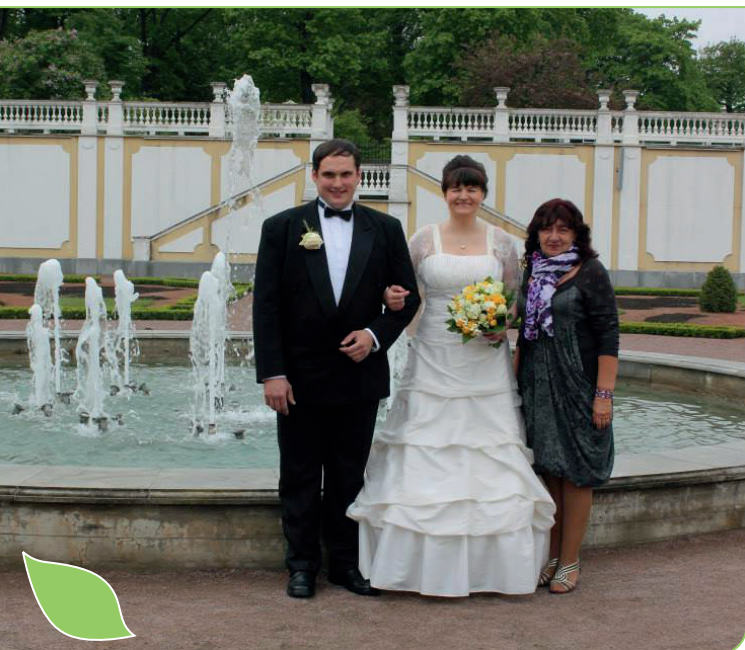
Laine ja Lauri on pere järelkasvuks valmis: soovitakse koguni kahte last.

Laine on õnnelik: „See on õnn, kui saan veeta elu koos oma mehega.“

Ka Lauri on rahul: „Ma olen õnnelik mees, sest minu unelmate naine, kellega soovin elu lõpuni koos olla, on siin.“

Ühine grupipilt noorpaariga

Laine ja Lauri pulmapäeval

Lendu läheb Laine vana perekonnanimi!

Oleme koos!

Laine soovis pulma esinema Erich Kriegerit

Lauri õde Liina pulmamänge korraldamas

KOKKUVÕTE

Laine ja Lauri abiellusid selle aasta suvel. EIT Tugiliisu töötajad ja noored aitasid pulmi korraldada. Laine ja Lauri armastavad teineteist.

AS HOOLEKANDE- TEENUSTE JALGPALLITURNIIR TÜRIL

TEKST: Kadri Lehenurm, AS Hoolekandeteenused infojuht
FOTOD: erakogu

Augustikuu 14. päev oli oodatud paljudele AS Hoolekandeteenuste klientidele. Nimelt toimus Türil järjekordne jalgpalliturniir. Ju arvestas sellega ka ilmataat, kes ei hoolinud vihma lubavast ilmateatest, ootas kannatlikult turniiri lõpuni, ning alles siis päästis taevaluugid valla.

Võistluste eelsel perioodil valitses tavatu palavus, mis segas treeninguid. Paar võistkonda isegi loobusid palavuse tõttu turniiril osalemisest. Samas oli tänavustel osalejatel suurepärane võimalus hankida teoreetilisi teadmisi ja oskusi televiisori vahendusel, kuna äsja lõppesid põnevad jalgpalli maailmameistrivõistlused.

Turniirile registreerus kümme meie kodude võistkonda, lisaks osales traditsiooniliselt Hoolekandeteenuste keskkontori esindus. Osavõtusoovi avaldas ka üllatusvõistkond sotsiaalministeeriumist, kelle me loomulikult suurima heameelega kohale kutsusime.

Võistkonnad olid jaotatud kolmeks põhimõttel, et igasse alagruppi jaguks võrdselt suuremaid, väiksemaid või kogukonnas elamise kodusid. Mängud viisime läbi kolmel väljakul, mille mõõtmed olid 20x40 meetrit. Kuna mänguplatsid polnud kuigi suured, sai platsil korraga viibida viis väljakumängijat ja väravavaht, varumängijate arv polnud piiratud.

Samuti ei määratud reeglites ära võistkondade soolist koosseisu. Enamus kodusid olid välja pannud segavõistkonnad. Nendes oli küll veidi rohkem mehi, kuid

ega tublid õrnema soo esindajad neist maha jäänud.

Põnevad alagrupimängud lõppesid kõige edukamalt Rakvere Lille Kodu, Tartu Kaunase Kodu ja Sotsiaalministeeriumi võistkondadele. Nemad hakkasidki omavahel selgitama esikolmikusse jäävaid kohti. Võisteldi äärmiselt tasavägiselt, kuna kolm omavahel toimunud mängu ei andnud kellelegi suuremat edu kui üks punkt.

Siiski oli tarvis selgitada lõplik paremusjärjestus. Tänavuse turniiri võitjaks osutus Rakvere Lille Kodu, teiseks tuli Sotsiaalministeeriumi võistkond ning kolmandale pjedestaaliastmele tõusis Tartu Kaunase Kodu.

Edasine järjestus kujunes nii - 4. Hoolekandeteenuste keskkontori võistkond, 5. Sillamäe Kodu, 6. Tõrva Kodu, 7. Võisiku Kodu, 8. Türi Kodu, 9. Koluvere Kodu ning 10.-12. kohta jäid jagama Kehra Kodu, Erastvere Kodu ja Vägeva Kodu võistkonnad.

Kohad jäävad kohtadeks, kõige rohkem meeldis mulle üsna mitme võistlustel osalenud palluri suust kuuldu, et tähtis polegi võit, vaid osavõtt. See polnud öeldud suusoojaks või õigustuseks kaotusele. See oli öeldud siiralt ja naerulsui, mis näitab, et meie klientidele on tähtis sportimisrõõm ja liikumistegevus. Selle nimel näevad palju vaeva meie tublid tegevusjuhendajad.

Lõpetuseks soovin tänada meie lahkeid võõrustajaid Türi Spordiliidust (Mati Sadamat ja Vitali Gansenit), kes lubasid spordirajatisi tasuta kasutada.

Esimene pall jõudiski väravasse

Võisteldi tasavägiselt

Tähtis pole võit, vaid osavõtt!

KOKKUVÕTE

Augustis said Türil kokku AS Hoolekandeteenuste kodud. Üheskoos peeti maha mitmeid jalgpallimänge. Selgitati välja parim jalgpallimeeskond. Turniiri võitis Rakvere Lille Kodu võistkond.

Külalistes tekitas elevust Türi maskott Murumoor

TÜRIL PEETI ERILIST INIMESTE LAULUPIDU

10. septembril kogunesid Türi lauluväljakule lauluhuvilised AS Hoolekandeteenused kodudest üle kogu Eestis, et maha pidada juba kuues erinev laulupidu.

TEKST: Kadri Lehenurm, AS Hoolekandeteenused infojuht
FOTOD: erakogu

Kernu hooldekodust alguse saanud laulupeotraditsioon on Eestis ainulaadne. See on kujunenud AS Hoolekandeteenused üheks firmamärgiks. Tegemist on ainsa erivajadusega inimestele korraldatud laulupeoga Eestis. Sedakorda oli ürituse korraldamise teatepulk Türi Kodu käes.

Laulupeo planeerimisega tehti algust juba varakult.

Türi Kodu kliendid valmistasid huvitegevuse ringides värvilised käepaelad, mis jagati igale osalejale.

Aasta alguses valis korraldusemeeskond välja laulud, mis kodudele edastati. Iga kodu sai laulude sõnad, mille järgi harjutada.

Kokku said ka kõik muusikaõpetajad, et ühiselt veelkord laulupeo laulud üle vaadata.

Enne laulupeo algust viidi läbi üldproov, nagu laulupidudel ikka tavaks on.

Tänavusest laulupeost võttis osa ligi 300 igas vanuses erivajadusega inimest. Meil on hea meel tõdeda, et lisaks AS Hoolekandeteenused kodudele oli esindatud ka kaks külaliskoori Koerust ning Keilast.

Nagu igale korralikule laulupeole kohane, algas pidu rongkäiguga, millele järgnes peo tule süütamine, laulupeosupi söömine, vanade tuttavatega taaskohtumise rõõmu jagamine ning külalisesinejatele kaasa elamine.

Eriti suurt elevust tekitas Murumoori salapärase ilmumine.

Seejärel kogunesid koorid lavale: peo mitmekesine repertuaar ootas ettekandmist.

Esitamisel olid nii rahvaviisid, tuntud popplaulud kui ka tõsine rokk (Metsatõllu versioon laulust „Oma laulu ei leia ma üles“).

Tõnis Mägi esituses tuntuks saanud "Koit" kanti ette peo lõpulaulununa. Lugu meeldis kõigile lausa nii väga, et seda esitati veel teinegi kord.

Oli näha, et pidulised jäid laulupeoga rahule, sest koduteele asudes mõeldi juba järgmise aasta peost.

Kuna Türi valla sümboliks on õun, siis tänuks osalemise eest laulupeol, said kõik koorid õunakoti. Õunad olid pakitud Türi Kodu klientide valmistatud kottidesse.

Enamus osalejatest on arvamusel, et selliseid üritusi peab olema rohkem. Esiteks seepärast, et see on tore meelelahutus, ja teiseks seetõttu, et ehk aitavad just sellised avalikud üritused kogukonna teadlikkust tõsta.

Mõnusat ja meeleolukat üritust aitasid korraldada Türi Kultuurimaja meeskond, klaverisaatja Helle Maalman, dirigent Siiri Mägi ning ilmataat.

Südamlikud tänud kõigile osalejatele!

Laulupeo ettevalmistused

Laulupeo üheks traditsiooniks on rongkäik

Kõlamas "Mu isamaa on minu arm"

Vääna-Viti Kodu küpsetajad tööhoos

KOOSTÖÖPROJEKT TALLINNA ÜLIKOOI- GA: KOHVIK-GALERII TALLINNAS

TEKST: Kadri Lehenurm, AS Hoolekandeteenused infojuht
FOTO: erakogu

AS Hoolekandeteenused ja SA Hea Hoog alustasid septembris koostööprojekti Tallinna Ülikooli juures tegutseva sotsiaaltöö valdkonna inimestest koosneva ühendusega Meie SILD.

Ühendusse koondunud õppejõudude, üliõpilaste ja praktikute eesmärgiks on luua toetav keskkond arenduseks, uurimusteks ja loominguks tööks sotsiaaltöö valdkonnas. Meeskonnana panustatakse huvitavatesse projektidesse, mis võimaldavad üliõpilastel õppida läbi kogemuse.

Meie SILD on avatud kõikidele inimestele, kes soovivad oma ideed realiseerida, või panustada teiste ideede elluviimisesse sotsiaalvaldkonnas.

Tallinnasse plaanitakse kohvik-galeriid, kuna sarnased ideed on mujal maailmas edukalt rakendust leidnud. Ettevõtmisse panustavad Tallinna Ülikool, ühendus Meie SILD, üliõpilased, õppejõud, AS Hoolekandeteenused ja SA Hea Hoog.

Hoolekandeteenuste ettevõtluskonsultant ja SA Hea Hoog juhatuse esimees Anne Soodla on mitu aastat unistanud meie klientide kaasabil töötava kohviku loomisest, kus küpsetataks maitsevaid saiakeste ja pakutaks suurepärase kohvi.

Küpsetamise idee ongi juba esimese teostuseni jõudnud Vääna-Viti Kodus, kus kliendid küpsetavad leiba, kringleid, pirukaid ja teisi küpsetisi, ning müüvad neid Tallinnas tegutsevale sotsiaalsele ettevõttele Tagurpidi Lavka. Mõte kohvikust on aga jätkuvalt oodanud oma järke.

Kui 2012. aasta oktoobrikuus külastas Eestit grupp armenlasi ja rahvusvahelise sotsiaalse rehabilitatsiooni võrgustiku CARE Europe tegevjuht Zsolt Bugarski, tutvustas AS Hoolekandeteenused arendusjuht Mare Naaber neile vastvalminud Kehra Kodu kui siinset head näidet.

Sellest kontaktist sai alguse suhtlus, mis tänaseks on viinud koostööni nüüd juba Tallinna Ülikoolis õppejõuna tegutseva Zsoltiga. Zsolt Bugarski on üks ühenduse Meie SILD asutajatest, kogukonnapõhiste teenuste toetaja ning arendaja Euroopas.

Mõte panustada koos Meie SILD meeskonnaga kohvik-galerii ideesse sündis kiiresti. Tänaoleme jõudnud punkti, kus aktiivne töö kohviku rajamiseks on saanud alguse.

Eesmärk on luua toimiv ettevõtte, mis erineb teistest oma sugustest eelkõige selle poolest, et seal töötavad psüühilise erivajadusega inimesed, nende seas meie kliendid. Kohvikus pakutaks loomulikult väga head kohvi, lisaks maitsevaid pagaritooteid, kooke, kergelt lõunat ja mittealkohoolseid jooke. Samas toimuks meie klientide kunsti ja käsitöö näitus-müük, korraldataks kontserte, klubilisi tegevusi, heategevus- ja tuluõhtuid.

Koostöös Meie SILD meeskonnaga tehakse ära suur töö, mis on vajalik kohviku käivitamiseks - turu-uuring, äriplaan, rahastamisallikate leidmine, teiste maade sarnase kogemuse uurimine ja sellest õppimine, rehabilitatsiooniprogramm klientidele jm.

Üliõpilastele on see osa õppeprotsessist ja teadmiste praktikasse rakendamise võimalus. Ülikooli panus ei lõppe dokumentide valmimisega, vaid jätkub ka reaalse abistamisega kohviku käivitamisel, vabatahtliku töö, praktika ja uurimuste läbiviimisega.

PUUDEGA INIMESI PUUDUTAVAD OLULI- SED SEADUSEMUUDA- TUSED JA ALGATUSED 2015

TEKST: Monika Haukanõmm, EPIKoja juhatuse esimees
FOTO: Kalev Lilleorg

Käesoleva aasta algus tõi kaasa mitmeid puudega inimesi puudutavaid muudatusi nii sotsiaal- kui töövaldkonnas, seda nii seadusandluses, toetavate teenuste hindades kui toetuste suurustes. Muudatusi toob ka aasta 2015.

Pere toimetuleku parandamiseks tõusevad lastetoetused seniselt 19,18 eurolt 45 euroni esimese ja teise lapse kohta ning 100 euroni alates kolmandast lapsest. Samuti tõusevad vajaduspõhise peretoetuse igakuised summad 45 euroni perele, kus kasvab 1 laps, ja 90 euroni perele, kus kasvab vähemalt kaks last.

2015. aastal tõuseb vajaduspõhise peretoetuse sissetulekupiir perekonna esimesele liikmele 329 euroni kuus, igale järgnevale vähemalt 14-aastasele perekonnaliikmele 164,5 euroni kuus ja igale alla 14-aastasele perekonnaliikmele 98,7 euroni kuus. Kui pere taotleb toimetulekutoetust, võrdsustatakse selle arvestamisel

lapsed pere esimese liikmega ehk praeguselt 72-lt eurolt 90 euroni kuus. Eelmisel aastal sai toimetulekutoetust 6100 lastega peret.

Taastatakse riikliku matusetoetuse maksmine majanduslikult vähekindlustatud peredele. Toetust makstakse matusekorraldajale, kelle pere sai toimetulekutoetust vähemalt ühel kuul viimase 12 kuu jooksul. Matusetoetuse suurus tõuseb 250 euroni. See kehtib ka kohalikele omavalitsustele, kes matavad omasteta inimesi,

Kui käesoleval aastal on töötutoetuse määr 3,62 eurot päevas, siis 2015. aastal on see 4,01 eurot päev. Töötutoetus, mis 2014. aastal on keskmiselt 112 eurot kuus, tõuseb 124,25 euroni 2015. aastal.

Tugiperedele mõeldud toetus kasvab 25% ning tõuseb praeguselt 191,80 eurolt 240 eurole. Toetus on mõeldud peredele, kus kasvab laps on eestkostel või hoolduslepingu alusel. Muudatus puudutab ca 2000 last.

Tõusis vanemahüvitise alammäär. Kui vanem ei töötanud hüvitisele õiguse tekkimisele eelnenud aastal, siis makstakse vanemahüvitist hüvitisemääras, mis 2015. aastal on 390 eurot. Kui vanem töötas, kuid tema keskmine sissetulek jäi alla töötasu alammäära, makstakse vanemahüvitist töötasu alammäära suuruses.

2015. aastal tõuseb vanemahüvitise ülempiir 2548,95 euroni kuus. Sellises suuruses hüvitist makstakse juhul, kui hüvitisele tekib õigus 2015. aastal ja hüvitise saaja keskmine ühe kuu tulu 2014. aastal on märgitud summa võrdne või sellest suurem. Uus vanemahüvitise ülempiir kehtib uute hüvitiste määramisel 2015. aastal. Maksimumhüvitist kalendriaasta vahetumisel ümber ei arvutata. Seega kui hüvitis määrati 2014. aastal maksimumsuuruses - 2378,25 eurot kuus, jätkatakse samas suuruses hüvitise maksmist ka 2015. aastal.

Lapsepuhkuse päevatasu suurus on ühele tööpäevale vastav tasu töötasu alammäärast - 2014. aastal on see 18,57 eurot. Lapsepuhkust antakse emale või isale tema soovil igal kalendriaastal: 3 tööpäeva, kui tal on üks või kaks alla 14-aastast last; 6 tööpäeva, kui tal on kolm või enam alla 14-aastast last või vähemalt üks alla 3-aastane laps.

Pensionid tõusevad järgmisel aastal 5,9 protsenti, tulumaksu langetamise tulemusena tagatakse jätkuvalt pensionite maksuvabastus. Tulumaksuvaba miinimum tõuseb 374 euroni (praegu 354 eurot). See osa pensionist, mis ületab 374 eurot, maksustatakse tulumaksuga.

Brutopalgala alammäär kerkib 1. jaanuarist 2015 seniselt 355 eurolt 390 eurole kuus. Tunnitasu alammääraks

saab 2,34 eurot. Maksuvaba tulu on 154 eurot kuus (rakendamiseks peab olema väljamakse saaja avaldus).

Kui käesoleval aastal on töötutoetuse määr 3,62 eurot päevas, siis 2015. aastal on see 4,01 eurot päev. Töötutoetus, mis 2014. aastal on keskmiselt 112 eurot kuus, tõuseb 124,25 euron 2015. aastal.

Hakkas kehtima uus tööhõiveprogramm aastateks 2014-2015, millega soovitakse aidata inimestel tööd leida ja toetada tööandjaid töötajate leidmisel. Programmpõhiselt osutatakse järgmisi teenuseid: karjääriinfo vahendamine, tööotsingunõustamine, ettevõtluse toetamine, individuaalne tööerakendamine, nõustamine töölesaamise takistuste kõrvaldamiseks, töövalmiduse toetamine ja kvalifikatsiooni saamise toetamine.

2014. ja 2015. aastal lisanduvad olemasolevatele neli tegevust:

- tõstetakse tööandja tööruumide ja -vahendite kohandamise hüvitamise määra 50%-lt kuni 75%-ni;
- laiendatakse tugiisikutega töötamise teenuse saajate ringi, hõlmates sellesse pikaajalised, sõltuvusproblee-

mide ja sotsiaalsete erivajadustega töötud ning suurendatakse tugiisikutega töötamise mahtu 700 tunnilt kuni 1000 tunnini;

- laiendatakse ettevõtlusega jätkamise toetamise võimalusi ja võimaldatakse tööandjale palgatoetust lisaks tähtajatu töölepingu sõlmimisele ka tähtajaliselt sõlmitud töölepingu korral.

Kiirabi reformi lõpuleviimiseks eraldatakse täiendavalt 2,2 miljonit. Eestis luuakse juurde seitse uut õebrigadi. Kohad: Häädemeeste, Valga, Tapa, Tartu, Saue ja kaks Tallinna.

Lisainformatsiooni muudatuste kohta leiab järgmiselt kodulehtedelt:

WWW.TERVISEAMET.EE

WWW.SM.EE

WWW.SOTSIAALKINDLUSTUSAMET.EE

Ajakirja Vaimupuu fotokonkurss „Rõõm“ 2014.a MA ISE ILUTEGIJA! Foto. Grete Sirgo, Koluvere Kodu

ERIVAJADUSTEGA INIMESTE LAAGER HIIUMAAL TÕI KOK- KU 150 OSALEJAT

TEKST: Jutta Ülemaantee
FOTOD: Tiina Azojan

Tänavu 8.-10. juulil toimus Hiiumaal Kõpu külas kümnes üle-eestiline erivajadustega inimeste õppelaager. Korraldajaks oli MTÜ Kõrgessaare Puuetega Noorte Klubi Vikerkäär. Osalejaid tuli peaaegu igast Eestimaa nurgast: Võrumaalt, Põlvamaalt, Tartumaalt, Pärnumaalt, Raplamaalt,

Saaremaalt, Harjumaalt, Haapsalust ja loomulikult ka Hiiumaalt. Kuna laagris oli kokku ca 150 inimest, sai iga osaleja endale rinda nimesildi. Nii sai teineteist alati nimepidi kõnetada ning nimesid meelde jätta.

ESIMESEL LAAGRIPÄEVAL ÕPITI UUSI OSKUSEID

Kui telgid olid üles pandud ning suuremad sagimised lõpetatud, sai alata pidulik avatseremoonia koos traditsioonilise laagri lipu heiskamise ja laagri kella helistamisega. Päris ülev tunne oli.

Avasõnavõtuga esines Heli Harak, kuid sõna said ka Hiiu valla sotsiaalosakonna esindaja Kairi Priit, Kõpu kooli direktress Liia Toom, ajakirja Vaimupuu peatoimetaja Janek Muru ja kõik teised, kes soovisid sõna võtta.

Kõige esimesteks tegevusteks olid töötoad, kus saime voltida mälupulki ja teha kauneid kompositsioone puidust ketastele. Lisaks sai salvrätitehnikas kaunistada Hiiumaa randadest korjatud kive. Igauks marmoreeris omale auguga kivist kauni ripatsi.

Kuigi saime vahepeal korraliku äiksevihma kaela, ei takistanud see tegevuste jätkumist. Pigem oli vihm mõnusaks värskenduseks päikeselisel ja palaval päeval.

Järgmiseks toimusid sportlikud võistlusmängud, millest võttis osa peaaegu kogu laagrirahvas. Kõik osalejad said auhinna, kuna olid väga kohusetundlikud ja püüdlikud võistlejad. Tore oli ka laagritantsu meelde-tuletamine ning tantsimine.

Pärast õhtusööki toimus isetegevusprogramm, kus iga ühendus oli ette valmistanud ühe meeleoluka etteaste: tehti teatrit, tsirkust, laulu, tantsu ja visati isegi hundirattaid.

TEISEL LAAGRIPÄEVAL UUDISTASIME HIIUMAAD

Teisel laagripäeval oli meil koos kohalike giididega Hiiumaa kultuuri- ja vaatamisväärsusi tutvustav ekskursioon.

Esimesed külastuspunktid asusid Kõpu poolsaarel, sest me ei saanud ju ometi Hiiumaa kõige olulisemat vaatamisväärsust, Kõpu tuletorni, külastamata jätta. Sai ronitud Rebastemäe treppidel, turnitud Unikivil ning matkatud Vanajõe oru väikesel matkarajal.

Edasi läks sõit Emmaste poole, kus uudistasime Emmaste kirikut ja külastasime Avatud Noortekeskust. Sõru sadamas saime vahepeal kõhud täis süüa ning sõit läks edasi Kassari suunas. Esmalt sai käidud Orjaku sadama muulil, mille tipust avanes väga kaunis vaade nii merele kui ka sadamale endale.

Suur kook toodi rahvani lausa kahe mehe jõul

Paljudele pakkus elevust Leigri kuju alt läbi ronimine, sest see pidavat õnne tooma. Väga põnevaks osutus ka külaskäik Vaemla villavabrikusse.

Külastasime Kuriste õigeusu kirikut. Ringreisi viimaseks peatuseks jäi Luidja rand, kuna paljud laagrilised polnud varem merevees ujumas käia saanud.

Kui me olime lõpuks laagriplatsile tagasi jõudnud, algas viktoriin, kus kontrolliti päeva jooksul Hiiumaa kohta saadud teadmisi. Kuna kõik osalejad olid väga tublid ning teadsid peaaegu kõikidele küsimustele õigeid vastuseid, siis sai igaüks omale auhinna ühe magusa südame.

Õhtu jätkus piduliku juubelitordi ja kringli söömisega ning südaööl saime nautida ka ilutulestikku. Mõlemal öhtul mängis meile kohalik bänd tantsumuusikat ning pidu kestis hiliste öötundideni.

Täname nende öhtute sisustamise eest andekat Teet Kääramehe duot ja muhedat Iiukala bändi – te olite fantastilised!

KOLMANDAL LAAGRIPÄEVAL ANTI LAAGRILIPP UUTELE KORRALDAJATELE

Viimase laagripäeva hommikul hakkasid kõik kibe-kiirelt oma magamisasju ja telke kokku panema. Kui kõht täis söödud, algaski pidulik lõputseremoonia, mille alguses sai ühiselt veel laagritants läbi tantsitud.

Peale seda jagati kõikidele laagrilistele tubli osalemise eest tänukirjad ning üks mõnus ampsukotike pika praamireisi sisustamiseks.

Viimaks sai laagrikella helina saatel langetatud ka meie laagrilipp, mille andsime üle järgmistele korraldajatele – 2015. aasta suvel kohtume Kodijärvel.

Laagri meeldejäavamaks ning õpetlikumaks muutmisele aitasid kaasa Kodanikuühiskonna Sihtkapitali (KÜSK) kohaliku omaalgatuse programmi toetused öppelaagri ja ekskursiooni läbiviimiseks.

Projektide abiga saime kaasata üritusest osa võtma rohkearvuliselt erivajadustega noori ja tutvustasime kohalikke kultuuri- ja vaatamisväärsusi ka mandri-rahvale.

Lisaks tahame tänada teisi toetajaid: Hiiumaa Puuetega Inimeste Koda, Hiiu Vallavalitsust, Lauka Päevakeskust, Hiiu Pagarit, ajakirja Vaimupuu, OÜ Dago Trade ja Ruf ilutulestikke.

Suured tänud teile, kes te aitasite kaasa laagri korradaminekule: Kärkla Tegevustuba, Kõpu Internaatkool, Mart Nõmmerga, Recado Media, Loode-Hiiumaa Külade Selts, Kõrgessaare Vabaajakeskus.

TUHAT TÄNU KÕIGILE LAAGRIS OSALEJATELE MEELDEJÄÄVATE LAAGRIPÄEVADE EEST!

Tervitati suvepäeva

Laagris sai ka sportida

Isetegevusprogramm pakkus osalejatele rõõmu

Iga osaleja sai diplomi

Nii suurt kooki tuleb ikka mitmekesi lahti lõigata

KUIDAS ARUSAA- DAVALT RÄÄKIDA JA SELTSKONNAS SUHELDA

TEKST: Toivo Niiberg
FOTO: Kalev Lilleorg

Inimese kõne võimaldab edasi anda lisaks sõnumile, suhteid ja tundeid. Esmalt õpi analüüsima oma kõnelemisviisi. Selleks lindista oma jutt (loe mingi muinasjutt, või jutusta oma elulugu, püüa ennast tutvustada või räägi midagi põnevat oma elust jne.).

Kuula nüüd hoolega oma kõnet. Kindlasti tabab sind ebameeldiv ehmatatus. Sinu hääl on hoopis midagi muud, kui sa seda ise oled harjunud kuulma. Tea, et nii nagu kuuled sina ennast, nii kuulevad sinu häält ka teised. Enamus inimesi kaldub liiga kiiresti rääkima. Siit esine nõuanne:

- Kui räägid nii aeglaselt, et endalgi veidi imelik, siis saavad sinust peaaegu kõik aru. Sinu sõnum jõuab kõikideni.

Kõne varjundid saavutatakse mitmesuguste võtetega, näiteks hääle tugevusega, pausidega ja kõne kiirusega. Kõike seda saad sa harjutada ja treenida. Selleks on vaja enda häält salvestada, korduvalt kuulata ja parandada. Seda võid koos teha ka oma sõpradega. Arvan, et tuleb lõbus ja õpetlik koosviibimine.

MÕNED NÕUANDED:

- Ära kiirusta.
- Kohanda oma kõnerütm oma vestluspartneriga. Rääkides aeglasemalt, siis hakkab ka tema sinuga aeglasemalt ja arusaadavamalt rääkima.
- Kõhata hääl puhtaks ja tunne ennast vabana.
- Rääkides tee suu korralikult lahti.
- Püüa hääl helisema panna.
- Välti monotoonsust ehk rääkimist ühel hääletasandil - nii võib kuulaja varsti sinu kõrval magama jääda...
- Vali õige hääletoon ja hääletugevus. Kile ja käre hääl ärritab kuulajat ja nii võib varsti sõnasõjaks minna...
- Rõhuasetused. Sõna rõhutades võib selle mõtet muuta. Mõne võõra inimese "sina" võib mõjuda väga soojalt ning teise võõra inimese lausutud "teie" liigne rõhutatus võib mitmeks ööks lausa une ära võtta. Ka oma mina liigne rõhutamine ei tule kasuks - viitab ülbusele ja üleolekule.

RASKESTI ARUSAADAV KEEL:

- Üsna pikad laused, milles on üle 15 sõna.
- Valed pausid vales kohas - rääkija otsib sõnu, ega ole hästi järele mõelnud, mida tahab teistele öelda.
- Liiga palju sõnakordusi ja parasiitsõnu: tähendab, teadagi, seega, arusaadav, mõtleks, ühesõnaga, selleks et, vaadake, näiteks, eks ju, on ju, jah ju, kuivõrd jne. Olen kohanud elus inimesi, kelle pea iga kolmas-neljas sõna on jutus parasiitsõna. Sellise inimese juttu on väga raske kuulata. Samuti ajab see ka naerma ja raske on võtta teda tõsiselt. Ja muidugi hoidu rumalate ja roppude sõnade tarvitamisest!
- Suhteliselt palju haruldasi sõnu või võõrsõnu. Kasutades mõnda võõrsõna, tea kindlasti ka tema eestikeelset tähendust. Kindlast ei pruugi see alati olla ühesõnaline, vaid koosneda mitmest sõnast. Peami-

ne on see, et rääkija ka ise saaks aru, millest jutt on.

- Palju omadus-ja tegusõnu. Omadus- ja tegusõnade rohke kirjeldus kõlbab igati kirjakeelde, romaani ning reisikirja, aga ka teatrilavale. Suulises kõnes hakkab omadus- ja tegusõnade rohkus varjutama ja moonutama sõnumi sisu.

Keeleline arusaamine on vältimatu eeldus, et suhtlemine õnnestuks ja seda eriti võõraste inimestega ja võõras seltskonnas. Omad sõbrad ja sulle lähedased inimesed on sageli sinu veidrustega juba harjunud ning on sind suutelised kuulama. Kindlasti on ka neil raske. Palu, et nad teeksid sulle märkusi sinu halva kõne kohta.

Sageli on sellest väga suur abi.

SELTSKONDLIK VESTLUS

Olles võõras seltskonnas ning arendades vestlust, peaks jälgima, mida ja mis teemadel kõlbab ning millistel ei kõlba rääkida.

On teemasid, millest võiks alati rääkida:

- Midagi head ja positiivset teiste inimeste kohta, eriti nende kohta, kes seltskonnas viibivad. Samas hoidu pugejalikust ja lipitsevast käitumisest.
- Reisimuljetest.
- Kultuurist, teatri-ja kinoelamustest, muusikast jne.
- Spordist.
- Tervislikest eluviisidest.

- Oma hobidest.
- Lemmikloomadest.

Üsna labane on alustada seltskondlikku vestlust ilmast, aga üsna sageli just nii toimitakse.

On ka teemasid, millega peab olema üsna ettevaatlik:

- Kellegist millegi halva rääkimisest. Eestimaa on nii väike, et alati on keegi seltskonnas, kes teda tunneb ja sinu halva sõnumi talle edasi annab. Sageli teeb ta seda veelgi hullemas väljenduses.
- Usust ja uskmatusest rääkimine. Kellegi usu välja naermine, kritiseerimine.
- Oma maitse liigne rõhutamine ja teiste väljanaermine. Sageli puudutab see riietust, sööki-või jooki.
- Halva rääkimisest kellegi rahvuse, kultuuri, kommete või tavade kohta.
- Seksuaalsest kuuluvusest ja selle rõhutamisest.
- Haigustest ja muudest hädadest.
- Kohalikust poliitikast ja parteidesse, rühmitustesse kuulumisest.
- Ettevaatust anekdootidega! Naljategimine ja kellegi naerma ajamine, eriti kogu seltskonna, on suur kunst ja vajab pikka õppimist või erilist andi.

Kuna ees ootavad pimedad ja pikad ööd on piisavalt aega harjutada üksi või koos sõpradega oma kõneoskust. Selleks jõudu ja tahet, ehk okas kurku!

Liis Haab

LIIS HAAB: probleemide unustamine ei too lahendust

TEKST: Janek Muru
FOTO: Kalev Lilleorg

Erivajadustega inimeste hulgas on küllaldaselt andekaid inimesi, kuid tihti jääb neil puudu oskuste ja annete näitamise võimalustest. Lisaks soovib iga inimene tunnustust. Just tunnustust pakkus mai lõpus Vääna-Viti Kodus toimunud üle-eestilise kontsertürituse Talendijaht finaali. Talendijahi žüriisse kuulunud näitleja Liis Haab rääkis tänavu suvel Vaimupuule endast ja seriaalist „Pilvede all“.

KUIDAS MÖÖDUVAD TEIE PÄEVAD?

Enamjaolt olen lapsega kodus, lisaks on mul veel näitlemine. Draamateatris tuli hiljuti välja lavastus nimega „Vabadusrist“, mille lavastas Hendrik Toompere juunior ja selles

on mul oma osa. Mulle meeldib suvitada, puhata, lapsega mängida. Suve lõpus hakkame uuesti ka sarja „Pilvede all“ tegema.“

MIKS OTSUSTASITE TULLA TALENDIJAHI ŽÜRIISSE?

Mulle kirjutas kõigepealt Liis Katrin Avandi ja siis ma suhtlesin edasi Edaga. Nad tahtsid kedagi meie seriaalist ja ma olin kohe nõus tulema.

OLETE TE KOKKU PUUTUNUD VAIMSETE ERIVAJADUSTEGA JA LIKUMISPUUDEGA INIMESTEGA?

Ma ei ole isiklikult nendega kokku puutunud. Miks minusugused ei puutu kokku erivajadustega inimestega? Mulle tundub, et nad ei ole liikvel ning on justkui ära peidetud. On üksikud saated, mis kajastavad erivajadustega inimestega seotud teemasid, kuid muus osas, näiteks tänavapildis ei näe eriti neid inimesi.

Mul on tunne, et tavainimesed peaksid juba lapsest peale kokku puutuma erivajadustega inimestega. Seepärast, et muidu tõesti võib ühel hetkel ära ehmatada, kui kogu aeg on distantsi hoitud. Tegelikult me kõik oleme samasugused inimesed, lihtsalt meid teevad erinevad asjad õnnelikuks. See on väärtus, et on olemas selline eraldatus.

RÄÄGIME SERIAALIST "PILVEDE ALL". MIKS INIMESD SEDA SERIAALI NII PALJU VAATAVAD?

Ilmselt on see kirjutatud väga elulähedaselt. Teiseks vaatavad seda tihti inimesed, kellel endal on palju vaba aega. Seriali kaudu saab välja elada oma emotsioone.

KUIDAS TÄNANE ÜRITUS TALENDIJAHT MEELDIS JA MILLISEID EMOTSIOONE SEE TEKITAS?

Minu arust on väga lahe, et meil on nii palju andekaid inimesi. Ma olin väga üllatunud, kui leidsime tõelisi talente.

KAS VAIMUPUUDEGA INIMENE VÕIKS OLLA LOOVISIK, KUNSTNIK, MUUSIK VÕI TEATRI NÄITLEJA?

Mulle tundub, et võib. Loomulikult on piir õhuke, kust geniaalsus võib üle minna puudeks. Kui inimesele on midagi looduse poolt palju antud, võib juhtuda, et midagi on kahjuks ka ära võetud.

KUI TIHTI VAATATE ERIVAJADUSTEGA INIMESTE ELUOLU KAJASTAVAD SAATEID JA MILLINE ON TEIE ARVAMUS?

„Puutepunkti“ olen küll vaadanud. Kuigi mul kodus telerit ei ole, olen saadet jälginud Rahvusringhäälingu veebilehelt.

Kahjuks, tundub mulle, et kui saates võetakse mingi teema üles, siis see ongi ainult selleks korraks aktuaalne. Kui saada läbi saab ja sellest on paar nädalat möödas, siis meie ministrid ei viitsi enam seda teemat arutada - torm on justkui möödas.

MIDA SOOVIKSITE VAIMUPUU LUGEJATELE?

Ma arvan, et kõigil tasub õnnelik olla selle üle, mis neil on.

TÕELISELT SAME- TINE KÕRVITSAPÜ- REESUPP

TEKST: Kristel Kriis
FOTOD: Janek Muru

VALMISTAMISAEG: 30 MINUTIT

KOOSTIS:

- 1 KG TÜKELDATUD KÕRVITSAT (KAALUTI PUHASTATUD KÕRVITSAT)
- 200 G SULATATUD JUUSTU „MEREVAIK“
- SOOLA JA MUSTA PIPART

SERVEERIMISEKS:

- SOOVI KORRAL VÕID LISADA KÕRVITSASEEMNEID

SUPI KÕRVALE VÕIB PAKKUDA KRÕBEDAID SAIAVIILE

1.

2.

VALMISTAMINE:

Pane kõrvitsatükid potti, kalla peale nii palju vett, et kõrvitsatükid oleksid kaetud. Kuumuta keemiseni.

Keeda kõrvitsatükke, kuni need on pehmed (aeg oleb konkreetsest kõrvitsast).

Kui kõrvits on pehme, siis püreesta kõrvits kannmiksriga või köögikombainis või saumiksriga ühtlaseks. Lisa sulatatud juust ning püreesta uuesti. Maitsesta vajadusel soola ja pipraga.

Lase supil 10-15 minutit taheneda, siis jaota kaussidesse ja serveeri.

NIPP: Kui soovid, võid kaunistada supi ka röstitud kõrvitsaseemnetega.

Head isu!

KUIDAS VALMISTADA KRÕBEDAID SAIU?

VAJAD SAIA, AHJUPLAATI JA KÜPSETUSPABERIT VÕI VÕID

Lõika sai kuubikeks või viiludeks. Määri ahjuplaat võiga või kasuta hoopis küpsetuspaberit. Puista saiaviilud või saiakuubikud ahjuplaadile ja pane need ahju. Keera ahi keskmise kuumuse peale ja jälgi. Kui saiad muutuvad helepruuniks, on need valmis.

Rõstitud saiakuubikud sobivad kõrvitsasupi peale, rõstitud saiaviilud supi kõrvale.

Ajakirja Vaimupuu fotokonkurss

„Rõõm“ 2014.a

Foto: Larissa Eelma

„Kolmekesi väiksel kivil“

Hiiumaalt

Ajakirja Vaimupuu fotokonkurss
„Rõõm“ 2014. a
Foto: Grete Sirgo, Koluvere